

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DATUM 27 JUNI 2022
ONZE REF. 2022/JT/nk/013
ONDERWERP Beleidsbrief Hoger Onderwijs en Wetenschap

Geachte leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Op 30 juni spreekt uw commissie over de onlangs ontvangen beleidsbrief Hoger Onderwijs en Wetenschap. Ter voorbereiding op uw debat wil ik u namens de technologische industrie enkele aandachtspunten meegeven.

De technologische industrie is een belangrijk voor de Nederlandse economie en export. De technologische oplossingen van de industrie zijn essentieel voor de klimaattransitie en de daarvoor benodigde digitalisering. Daarvoor is het wel nodig dat er voldoende medewerkers met de juiste skills opgeleid zijn om dit te realiseren. Demografische ontwikkelingen, een gespannen arbeidsmarkt en een dalende arbeidsproductiviteit zorgen ervoor dat dit onder druk staat. Digitalisering en technologisering van werk vragen nieuwe vaardigheden van medewerkers en er is een mismatch tussen aanbod van skills en de behoefte bij bedrijven. Het personeelstekort neemt de komende jaren toe. Uit de monitor techniekpact blijkt dat er al meer dan 105.000 vacatures openstaan (kwartaal 4 van 2021).¹

Uit het recent verschenen World Competitiveness Yearbook 2022 zien we dat Nederland ook nog eens twee plaatsen is gedaald op de wereldranglijst, mede door een bedroevende score op het aantal afgestudeerden in "ICT, Engineering, Math & Natural Sciences": een 53^e plek in de wereld van de 63 onderzocht landen.²

FME pleit daarom voor meer investeringen in technisch onderwijs, intensieve samenwerking tussen onderwijs, wetenschap en onze bedrijven in publiek-private samenwerkingsvormen en volop investeren in R&D.

Beleidsbrief

FME is positief over de beleidsbrief hoger onderwijs. De extra investeringen in hoger onderwijs zijn noodzakelijk. De vraag blijft allen of het gezien de uitdagingen wel voldoende is. Het is in ieder geval belangrijk dat instellingen volop de ruimte en middelen krijgen om up-to-date technologisch hoger onderwijs aan te bieden. Onderwijs dat nog beter aansluit op de vraag op de huidige en toekomstige arbeidsmarkt.

¹ <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/vacaturemarkt>

² <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness/>

Te weinig jongeren kiezen voor een technische opleiding. De keuze voor een technische beroepsopleiding moet daarom zoveel mogelijk gestimuleerd worden. Als tekortsector(en) nemen we hier onze verantwoordelijkheid. FME heeft in nauwe samenwerking met VNO-NCW, de industriecoalitie en de vakbonden de handen ineen geslagen om te werken aan een nog aantrekkelijker sector. Helaas is het tekort zo groot dat we dit als bedrijfsleven niet alleen kunnen. Het blijft een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheid, het onderwijs en het bedrijfsleven om meer leerlingen te stimuleren te kiezen voor een technische beroepsopleiding. **FME roept dan ook op dat er bij de nadere uitwerking van de plannen afgestemd wordt met de tekortsectoren. Met name om de inzet van de publiek en private partijen zo goed als mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.**

Investeren in tekortsectoren

FME vindt het goed om te zien dat de investeringen in het hbo worden gekoppeld aan de 'tekortsectoren'. Helaas wordt eenzelfde aanpak niet gehanteerd voor het wo. **FME pleit ervoor dat in het gehele hogere onderwijs er oog is voor welke skills we nu en in de toekomst nodig hebben en de extra investeringen ook hiervoor ingezet worden. Neem hierbij ook de toegevoegde waarde voor de belangrijke transities (zoals de klimaattransitie) mee.**

Samenwerken in de regio

FME onderschrijft de relevantie van sterkere samenwerking tussen technisch vmbo - mbo – hbo en de technische bedrijven in de regionale context, zoals aangekondigd door de minister. **Hierbij vragen we ook aandacht voor het belang van integraal leren, werken en innoveren op één inspirerende plek (technohubs/learning communities). Het is uit de beleidsbrief alleen onduidelijk of deze vorm van PPS ook in aanmerking komt voor de hiervoor vrijgemaakte subsidies.**

Toegankelijkheid technisch onderwijs

De afgelopen jaren hebben we de aantallen internationale studenten zien groeien. Gezien de enorme vraag aan technisch geschoolde medewerkers is het van groot belang dat we internationale studenten blijven verwelkomen. Echter, als deze studenten niet besluiten om ook na het afronden van de opleiding te blijven, draagt het niet bij aan het oplossen van de enorme tekorten. Zeker omdat voor de technische studies, met veel numerus fixi, de druk op de arbeidsmarkt kan verhogen.

Het is dan ook belangrijk dat de toegankelijkheid van de technische studies gewaarborgd blijft. Het moet voorkomen worden dat (Nederlandse) studenten niet een technische studie kunnen volgen als ze dat zouden willen.

Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Jeroen Thijs, Public Affairs adviseur, via jeroen.thijs@fme.nl of 06 30386949.

Met vriendelijke groet,

Geert Huizinga
Directeur belangenbehartiging